

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Viite: HE 131/2025 vp

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI ALKOHOLILAIN MUUTTAMISESTA

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Päivittäistavarakauppa ry:ltä (PTY) kirjallista lausuntoa otsikkoasiassa. PTY kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu asiassa seuraavaa:

Yleistä

PTY kannattaa alkoholijuomien toimituksen sallimista ja alkoholipolitiikan vastuullista vapauttamista. Kaupan alalla on pitkä ja vankka kokemus alkoholin vastuullisesta myynnistä, omavalvonnasta ja ikärajavalvonnasta. Samat hyväksi ja tehokkaaksi todetut toimintamallit ja periaatteet on tarkoitus ottaa käyttöön myös toimitusten yhteydessä.

PTY kiittää lain valmistelijoita siitä, että sen esittämiä huomioita toimituksen käytännön toteutuksen osalta on kuultu. Malli, jota nyt ollaan viemässä eteenpäin, on vastuullinen ja huomioi kuljetusten osalta paremmin yhdenvertaiset toimintamahdollisuudet suhteessa ulkomailta tilattavaan alkoholiin. PTY katsoo, että kaikkea tarpeetonta hallinnollista taakkaa pienille toimijoille, kuten pienet kaupat, ravintolat ja kioskit, tulee välttää, myös lain tulkintojen osalta.

PTY toteaa, että kotimaassa toimivat yritykset ovat niin kauan huonommassa asemassa ulkomaisiin kilpailijoihin nähden, kun alkoholilaki sallii kauppohen ja ravintoloiden toimittaa ainoastaan 8 % juomia. Ulkomailta voi tilata jopa 80 % alkoholia sisältäviä tuotteita. Epäreiluus korostuu sähköisessä maailmassa, jossa tilaaminen Suomesta ja ulkomailta on yhtä helppoa. Lisäksi kun toimituksia kotimaassa on mahdollista tehdä Alkon lisäksi ainoastaan vähittäismyyntiluvallisista toimipaikoista (edellytyksenä monipuolinen valikoima päivittäin tarvittavia elintarvikkeita), laki ei mahdollista alkoholin erikoismyymälöitä tai verkkokauppoja. Vastaavaa vaatimusta ei ole ulkomailta ostettaessa. Joka tapauksessa pidämme tärkeänä, että lain epäselvyydet etämyynnin ja -oston osalta selkiytetään.

Oikeudenmukainen ja tasa-arvoinen kilpailu edellyttää myös, että kaikissa alkoholitoimituksissa varmistetaan, että laissa määrätyt verot on maksettu tai tulevat maksetuiksi. Verojen keräämisen myös ulkomaisilta yrityksiltä tulee olla tehokasta, eikä perustua vain satunnaisiin tarkastuksiin. Ellei valvonta toimi, ulkomailta tilaaminen tulee puuttuvan veron vuoksi edulliseksi ja valtiolta jää jatkossakin verotuloja saamatta.

Kommentteja varsinaisesta esityksestä

Toimituskiellot ovat käytännössä erittäin ongelmallisia

Vastuullisen alkoholipolitiikan näkökulmasta ymmärrämme kieltolisten tarkoituksen. Käytännön toimitustilanteissa tulkinnanvaraisia tilanteita on kuitenkin paljon esim:

- perhepäivähoito omassa kodissa

- kerhotila asuinkerrostalon alakerrassa esim. koululaisten iltapäiväkerhon käytössä päivisin

Mikäli vaatimus toimituskielloista säilytetään laissa, tulee valvovalle viranomaiselle säätää velvollisuus ylläpitää ajantasaista ja toimijoille saatavissa olevaa koko maan kattavaa listaa toimituskieltopaikoista koneellisesti luettavassa muodossa.

Kunnioittavasti
Päivittäistavarakauppa ry

Tuula Loikkanen
toimitusjohtaja

Tea Taivalkoski
johtava asiantuntija